

Kunta- ja aluehallinto-osasto

3.2.2016

Päätös erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta sekä kuntajakoselvittäjien asettamisesta**TAUSTA**

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Velvoite syntyy, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet valtioneuvoston asetuksella säädettyt raja-arvot.

Rääkkylän kunta täytti vuosien 2013 ja 2014 tilinpäätösten perusteella asetetut raja-arvot. Rääkkylän kunnan talouden raja-arvot ylittyivät taseen kertyneen alijäämän osalta (vuonna 2013 yli 500 euroa/asukas ja vuonna 2014 yli 1000 euroa/asukas). Lisäksi kunnalla täyttyivät kuudesta muusta raja-arvosta seuraavat: taseen kertynyt alijäämä, tuloveroprosentti ja omavaraisuusaste.

Rääkkylän kunnassa on toteutettu arviointimenettely jo kerran aikaisemmin, vuonna 2007.

Arviointiryhmä katsoi 30.10.2015 raportissaan, että Rääkkylän kunnalla ei ole uskottavia, riittävästi taloudellisiin ja toiminnallisiin tosiasioihin perustuvia edellytyksiä palvelujen järjestämiseen ja turvaamiseen kuntalaisille itsenäisenä kuntana tulevaisuudessa. Arviointiryhmä ehdotti Rääkkylän kuntalaisten palvelujen järjestämisen turvaamiseksi kuntarakennelain 15 §:n mukaista erityistä kuntajakoselvitystä kunnan yhdistämiseksi isompaan kokonaisuuteen mahdollisimman pian eli vuoden 2017 alussa. Lisäksi arviointiryhmä ehdotti, että kunta jatkaa edelleen talouden tervehdyttämiseksi esittämiään omia toimenpiteitä sekä toteuttaa niitä rahoituksen riittävyyden ja vakavaraisuuden parantamiseksi.

Rääkkylän kunnanvaltuusto katsoi 19.11.2015 lausunnossaan, ettei se hyväksy arviointiryhmän toimenpide-ehdotusta kuntarakennelain 15 §:n mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen aloittamisesta kunnan yhdistämiseksi isompaan kokonaisuuteen.

KUNTIEN KUULEMINEN

Kuntarakennelain 15 §:n mukaan valtiovarainministeriön on kuultava asianomaisia kuntia ennen erityisen kuntajakoselvityksen määräämistä alueelle.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Rääkkylän kunnalta, Joensuun kaupungilta ja Kiteen kaupungilta lausuntoa osallistumisesta erityiseen kuntajakoselvitykseen.

Valtiovarainministeriö pyysi lisäksi em. kunnilta lausuntoa kuntajakoselvittäjistä. Valtiovarainministeriö esitti, että kuntajakoselvittäjiksi nimitettäisiin HTM Jarmo Asikainen ja HTM Anni Antila.

Lausunnot

Rääkkylän kunta toteaa kunnanvaltuuston 1.2.2016 päätökseen perustuvassa lausunnossaan, että kunnan tekemän laskelman mukaan sosiaali- ja terveystalvelujen siirrettyä itsehallintoalueelle kunnan tulot tulevat riittämään jäljelle jäävien palvelujen tuottamiseen. Kunnalla on uskottavat ja riittävät taloudellisiin ja toiminnallisiin tosiasioihin perustuvat edellytykset jatkaa itsenäisenä kuntana sekä järjestää ja turvata kuntalaistensa palvelut jatkossakin arviointiraportin eriävissä mielipiteessä tarkemmin esitetyillä perusteilla. Kuntajakoselvittäjien asettaminen tässä kuntakentän epäselvässä tilanteessa olisi kunnan lausunnon mukaan tarpeeton ja hallituksen oman hallitusohjelman vastainen. Rääkkylän kunta ei ota kantaa nimettyihin kuntajakoselvittäjiin.

Kiteen kaupunki ilmoittaa valtuustonsa 1.2.2016 päätökseen perustuen, että se on valmis osallistumaan kuntarakennelain 4 luvun mukaiseen erityiseen kuntajakoselvitykseen Rääkkylän kunnan kanssa erityisesti Keski-Karjalan seutukunnan yhtenäisyyden ja yhteistyön vuoksi. Kiteen kaupunki tunnistaa, että Rääkkylän kunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen mahdollisessa Kiteen ja Rääkkylän kuntaliitoksessa talouden saattaminen kestäväälle pohjalle on vaativa ja ensisijainen tehtävä. Kiteen kaupunki katsoo, että mahdollisen 1.1.2017 toteutuvan kuntaliitoksen yhdistymisavustus ja lisäosa, yhteensä 2,3 miljoonaa euroa, on varsin vaatimaton tuki mahdolliselle liitokselle ottaen huomioon edellä todetut Rääkkylän kunnan taloudelliset riskit. Tämän vuoksi Kiteen kaupunki vetoaa, että valtio päättäisi myöntää harkinnanvaraista lisätukea. Valtiovarainministeriön esittämiin kuntajakoselvittäjiin Kiteen kaupungilla ei ole huomautettavaa.

Joensuun kaupunki katsoo kaupunginhallituksen 1.2.2016 päätökseen perustuen, että Rääkkylän kunta kuuluu eri seutukuntaan ja yhteistyö Joensuun seudun kuntien kanssa on käytännössä vähäistä. Joensuun kaupunki ei näe tarkoituksenmukaiseksi eikä ole halukas osallistumaan kuntarakennelain mukaiseen selvitykseen Rääkkylän kunnan kanssa. Rääkkylän kunnan liittäminen Kiteen kaupunkiin vahvistaisi pitkällä tähtäyksellä Keski-Karjalan seutukuntaa ja sen elinvoimaa ja ratkaisu tukeutuisi olemassa oleviin yhteistyörakenteisiin. Joensuun kaupungilla ei ole huomautettavaa esitettyihin kuntajakoselvittäjiin.

PÄÄTÖS

Kuntarakennelain 15 §:n mukaan kuntajaon muuttamista koskevan asian laajuuden tai vaikeuden johdosta taikka muusta perustellusta syystä ministeriö voi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen, jota varten ministeriö asettaa kyseessä olevia kuntia kuultuaan yhden tai useamman kuntajakoselvittäjän.

Erityinen kuntajakoselvitys voidaan määrätä toimitettavaksi ministeriön aloitteesta, kunnan esityksestä tai jos vähintään 20 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista tekee esityksen erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63a §:ssä tarkoitetussa menettelyssä ollutta erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa

koskeva erityinen kuntajakoselvitys voi tulla vireille myös arviointiryhmän ehdotuksesta.

Valtiovarainministeriö määrää kuntarakennelain 15 §:n perusteella toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen Rääkkylän kunnan ja Kiteen kaupungin välillä.

Samalla ministeriö asettaa kuntajakoselvittäjiksi HTM Jarmo Asikaisen ja HTM Anni Antilan.

Tehtävä

Selvittäjien on suoritettava kuntarakennelain 16 a §:ssä tarkoitettu erityinen kuntajakoselvitys Rääkkylän kunnan asukkaiden lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa koskevassa erityisessä kuntajakoselvityksessä kuntajakoselvittäjien on tehtävä mukana olevien kuntien valtuustoille ehdotus kuntien yhdistymisestä sekä kuntien yhdistymissopimuksesta.

Kuntajakoselvittäjien ehdotus kuntien yhdistymisestä voi koskea 1) erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymistä olemassa olevaan kuntaan, 2) erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan alueen jakamista kahden tai useamman kunnan kesken, taikka 3) useamman kuin kahden kunnan yhdistymistä. Lisäksi selvittäjien ehdotus voi koskea kunnan osan siirtämistä toiseen kuntaan.

Jos kaikkien muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustot hyväksyvät selvittäjien ehdotuksen, kunnat tekevät selvittäjien ehdotuksen mukaisen yhteisen esityksen kuntajaon muuttamisesta ministeriölle. Muutoin selvittäjät toimittavat esityksensä kuntajaon muuttamisesta ministeriölle.

Toimikausi

Selvitystyö alkaa 3.2.2016 ja päättyy selvityksen valmistuttua, kuitenkin viimeistään 16.3.2016 mennessä.

Selvitystyön organisointi

Selvittäjät toimivat virkavastuulla, ja heillä on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset kuntien ja kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoa ja taloutta koskevat tiedot sekä muuta apua.

Selvittäjät ja asianomaiset kunnat voivat asettaa selvittäjiä paikallisessa asiantuntemuksessa ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa avustavan neuvotteluelimen ja valmisteluryhmiä.

Selvittäjien yhteyshenkilö valtiovarainministeriössä on neuvotteleva virkamies Anu Hernesmaa.

Selvitystyön rahoitus

Selvitys rahoitetaan valtiovarainministeriön talousarvion momentilta 28.90.31.4.

MUUTOKSENHAKU

Kuntarakennelain 15 §:ssä tarkoitettuun ministeriön päätökseen, joka koskee erityisen kuntajakoselvityksen määrittämistä, ei kuntarakennelain 55 §:n 2 momentin mukaan saa erikseen hakea muutosta.

Anu Vehviläinen
Kunta- ja uudistusministeri

Auli Valli-Lintu
Osastopäällikön sijaisena, hallitusneuvos

Jakelu

Mainitut kunnat